

Było słonecznie, barwnie i wesoło.

Zjazd Kociewiaków i sympatyków Kociewia w Pelplinie

Ks. Bernard Sychta – wybitny językoznawca, pisarz i malarz, autor m.in. trzytomowego „Słownictwa kociewskiego na tle kultury ludowej” – w hymnie kociewskim pisał:

Pytasz sia dzie Kociewiaki
Majó swoje dómy,
Swe pachnónce chlebam pola,
Swoje sochy, bróny?
Dzie Wierzyca, Wda
Przy srebnym fal śpsiewie
Niesó woda w dal,
Tam nasze Kociewie

I te słowa zabrzmiały 15 sierpnia 2023 r. w Pelplinie, na trawiastej i pełnej słońca polanie tuż nad Wierzycą. W ten sposób oficjalnie rozpoczęto IV Walne Plachandry, które ze sceny prowadzili: Mieczysława Cierpiół i Piotr Wróblewski.

Nim to jednak nastąpiło w wypełnionej po brzegi katedrze biskup pelpliński Ryszard Kasyna koncelebrował mszę św. odpustową w święto Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. W homilii odwołał się także do Dnia Patrona Miasta Św. Bernarda, święta pszczelarzy oraz zjazdu Kociewiaków i miłośników Kociewia. A tych przybyło do stolicy diecezji i jednocześnie duchowej stolicy Kociewia bardzo wielu. Obecni byli przedstawiciele władz samorządowych trzech kociewskich powiatów: starogardzkiego, świeckiego i tczewskiego, a także liczne grono pomorskich parlamentarzystów. Samorząd wojewódzki reprezentował wicemarszałek Józef Sarnowski, a jednego z współorganizatorów IV Walnych Plachandrów prezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego Jan Wyrowiński.

Gości powitał Mirosław Chyła – burmistrz Pelplina oraz Tomasz Damaszk – wiceprezes Oddziału Kociewskiego ZK-P w Zblewie. To właśnie w środowisku zblewskich zrzeszeńców narodził się pomysł zjazdu Kociewiaków i

przyznawania honorowych tytułów Ambasadora Kociewia i Perełki Kociewia. Przypomnijmy, że pierwsze Walne Plachandry odbyły się w 2018 r. w Piasecznie, kolejne zaś w Wirtach (2019) oraz w Grucznie (2022).

Jednym z pierwszych punktów bardzo bogatego programu było ogłoszenie werdyktu kapituły honorującej tych ludzi i te instytucje, których działalność skierowana jest na promocję Kociewia, na utożsamianie się z małą kociewską ojczyzną.

Tytuł Ambasadora Kociewia przyznaje się w trzech kategoriach: indywidualnej, zespołowej i biznesowej. W tej pierwszej uhonorowane zostają osoby reprezentujące różne sfery działalności: społecznej, kulturalnej, edukacyjnej, naukowej, politycznej, sportowej i charytatywnej. W drugiej zaś instytucje, stowarzyszenia, fundacje, placówki kulturalne i oświatowe, zespoły artystyczne, grupy nieformalne. Podstawowym warunkiem otrzymania tytułu w tych dwóch kategoriach jest szeroko pojęta działalność na rzecz Kociewia, promowanie jego kultury, tradycji, historii i teraźniejszości.

W kategorii biznesu może zostać wyróżnione przedsiębiorstwo, które wykazuje związek z Kociewiem, a ponadto przyczynia się do jego rozwoju gospodarczego i ekonomicznego, pozytywnie wpływa na lokalny rynek zatrudnienia, wspiera – poprzez patronat lub sponsoring – wydarzenia na Kociewiu.

W latach ubiegłych Ambasadorem Kociewia zostali: dziennikarz, podróżnik i zagorzały Kociewiak Wojciech Cejrowski (2018), językoznawczyni prof. Maria Pająkowska-Kensik (2019), twórca teatru lalkowego z Nowego Stefan Geldon (2022), pelplińskie „Modraki” (2018), „Kobiety Kwiaty Kociewia” z Koteży k. Starogardu Gd. (2019), Towarzystwo Miłośników Ziemi Tczewskiej (2022), a także trzy starogardzkie firmy: Reflex, Broker (2019), FSL Foto Studio Labor (2022) oraz Zakład Produkcji Mebli Feniks ze Skarszew (2022). Specjalne tytuły Ambasadorów Kociewia przyznano w 2019 r. Zbigniewowi Ciecholewskiemu, pelplińskiemu wydawnictwu Bernardinum oraz Arboretum w Wirtach.

Z kolei tytułem Perełki Kociewia mogą być obdarowani młodzi mieszkańcy naszego regionu (do 35 roku życia), których działalność – m.in. artystyczna, naukowa, społeczna, sportowa, polityczna, biznesowa – w jakikolwiek sposób promuje małą kociewską ojczyznę.

Tytuły Perełek Kociewia otrzymali dotychczas: pochodzący ze Zblewa organista Patryk Podwojski, pochodząca ze Smętowa Izabela Czogała z Muzeum Ziemi Kociewskiej (2018), wywodząca się ze Starogardu Gd. sportsmenka Oktawia Nowacka, etnolog i antropolog, przewodniczący Trójmiejskiego Klubu Kociewiaków Przemysław Kilian, Damian Domański – dyrektor Biblioteki-Ośrodka Kultury w Morzeszczynie (2019), Kinga Wylęgły – wokalistka i lekkoatletka z Lipinek Szlacheckich oraz Oskar Ludwiczak – nauczyciel i regionalista z Tczewa (2022).

Decyzję kapituły odczytał i laudacje wygłosił Bogdan Wiśniewski, a stosowne statuetki wręczali: przewodniczący kapituły Tomasz Damaszk w asyście osób uhonorowanych we wcześniejszych latach: prof. Marii Pająkowskiej-Kenisk, Alicji Watkowskiej – współprowadzącej pelpliński zespół „Modraki” oraz Izabeli Czogały.

Tytuł Perełki Kociewia otrzymała Laura Florentyna Dziąba, która posiada wiele talentów artystycznych. Obecnie studiuje malarstwo w Toruniu. Pisze i recytuje wiersze Jej największą miłością jest jednak śpiew. Jako wokalistka dotarła do finału programu telewizyjnego „Mam talent”. Występowała w wielu miejscach, także poza granicami Polski, min. w Ambasadzie Polski w Tokio oraz dla Polonii w Nowym Jorku.

Tytuł Ambasadora Kociewia w kategorii małych przedsiębiorstw otrzymało Wydawnictwo Prasowe „Edytor”. Wydawany od 26 la przez to wydawnictwo i kolportowany zarówno w wersji papierowej jak i elektronicznej „Magazyn Pomorski” jest docierającą do tysięcy odbiorców doskonałą promocją Kociewia.

Tytuł Ambasadora Kociewia w kategorii średnich i dużych przedsiębiorstw otrzymała istniejąca od trzydziestu lat, a od ośmiu lat odnotowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie grupa kapitałowa DEKPOL – jeden z największych liderów ogólnopolskich w branży budowlano-deweloperskiej oraz w produkcji osprzętu do maszyn budowlanych. Firma posiada duże doświadczenie w realizacji obiektów kubaturowych, m.in. przemysłowych, logistycznych, handlowych, sportowych, salonów samochodowych. Zajmuje się budową, wykończeniem i sprzedażą osiedli mieszkaniowych oraz powierzchni handlowo-usługowych. Jest mecenasem kultury i sportu.

Specjalny tytuł Ambasadora Kociewia w kategorii biznesowej otrzymał IGLOTEX – firma kociewska ze 100 % kapitałem polskim założona czterdzieści

lat temu przez Małgorzatę i Tadeusza Włodarczyków. Pożar zakładu produkcyjnego w 2019 r. powoduje całkowite zniszczenie parku maszynowego, infrastruktury technicznej i przeważającej części powierzchni biurowej, magazynowej i produkcyjnego. Już w pod koniec roku 2020 IGLOTEX powstaje jak Feniks z popiołów. Dzisiaj jest największym regionalnym producentem i dystrybutorem żywności mrożonej w Polsce, eksportującą własne produkty do pięćdziesięciu krajów na czterech kontynentach. Jest też sponsorem wielu lokalnych przedsięwzięć.

Ambasadorem Kociewia w kategorii zespołowej zostało Bractwo Czarnej Wody, które działa w Osiu w powiecie świeckim od 23 lat. Zrealizowało dziesiątki projektów i zadań, m.in. konkursy, szkolenia, imprezy turystyczne i krajoznawcze, wydanie publikacji, których głównym celem jest promocja Kociewia i Borów Tucholskich. Na szczególną uwagę zasługuje działalność wśród młodzieży. Wielokrotnie nagradzane przez Marszałka Województwa Pomorskiego.

Tytuł Ambasadora Kociewia w kategorii indywidualnej kapituła przyznała Ryszardowi Karczykowskiemu, rodowitemu Kociewiakowi, który z dumą podkreśla, że pochodzi z tczewskiej, kolejarskiej rodziny. W Tczewie chodzi do szkoły podstawowej, muzycznej i do liceum. Tu narodziła się jego pasja i zaczęła się jego kariera. Po ukończeniu gdańskiej Akademii Muzycznej debiutował na scenie Teatru Muzycznego w Szczecinie. Później śpiewał partie tenora lirycznego na niemal wszystkich znaczących scenach operowych Europy, Azji i obu Ameryk. Ma na swoim koncie nagrania radiowe, telewizyjne i płytowe z najlepszymi orkiestrami i dyrygentami. Zajmował się także reżyserią. Był dyrektorem artystycznym Opery Krakowskiej oraz Teatru Wielkiego – Opery Narodowej w Warszawie. Zajmował się także szkoleniem młodych śpiewaków, m.in. jako profesor klasy śpiewu w akademiach muzycznych Warszawy i Krakowa oraz prowadząc kursy mistrzowskie. Profesor Ryszard Karczykowski w ostatnich latach włączył się czynnie w animację życia muzycznego w rodzinnym mieście, przyczyniając się m.in. do organizacji plenerowych koncertów muzyki operowej.

Uhonorowani tymi tytułami nie tylko dziękowali, ale zobowiązywali się do dalszej działalności, która ma przynieść owoce w postaci promocji Kociewia.

Później na plachandrowej scenie pojawiło się bardzo wiele zespołów folklorystycznych, m.in.: „Burczybas” i „Błękitna Wstęga” z Gniewu, „Rokocinianki”, „Fefernórski” ze Starogardu Gd. „Gzuby z Pelplińskiej Dwójki”, „Kociewskie Retro” ze Starogardu Gd., „Kociewska Familija” z Pinczyna,

„Modraki” i „Modraki-Ojtoto” z Pelplina, „Lubichowskie Kociewiaki”. Z krótkim recitalem wystąpiła tegoroczna Perełka Kociewia Laura Florentyna Dziąba. Dużo radości sprawił kabaret kociewski ze Zblewa prowadzony przez Mirosława Umerskiego. Na zakończenie – jak na plachandry przystało – odbyła się potańcówka, która prowadził Wojciech Górski z zespołem „Burczybas”.

Oprócz programu artystycznego, płynących ze sceny piosenek i melodii, oprócz tańców i kociewskich wyców organizatorzy przygotowali wiele innych atrakcji. Jedną z nich był piknik owocowo-warzywny Pomorskiej Izby Rolniczej, w czasie którego proponowano poczęstunek (była zupa grzybowa, desery owocowo-warzywne, napoje), a także zaproszono publiczność do udziału w konkursach z licznymi nagrodami, m.in. sprzętem AGD.

W drugiej części polany nad Wierzycą odbył się pokaz kulinarny prowadzony przez Przemysława Langowskiego z udziałem pań z KGW. Po pokazie oczywiście można było skosztować potrawy. Były stoiska ze swojskim jadłem z pajdą chleba ze smalcem i kiszonym ogórkiem na czele. Amatorzy słodkości udali się na spacer do Parku Biskupiego, aby w obleganej tego Cukierni Cysterskiej zamówić ciasto, lody, kawę. Przede wszystkim jednak podziwiali piękno barokowego parku.

Pomorscy pszczelarze wystawili stoiska z różnymi rodzajami miodów oraz innych produktów pszczelarskich. Sporym zainteresowaniem cieszyły się pokazy ukazujące życie i pracę pszczół, przygotowane przez Małgorzatę i Seweryna Pauchów. Były także stoiska z rękodzielnictwem. Panie z KGW w Lignowach wyplatały wianki z kwiatów i ziół.

Kociewscy artyści mieli możliwość wystawienia swoich prace. Można było podziwiać m.in. obrazy Jadwigi Dettlaff oraz przyjrzeć się pracy rzeźbiącego w drewnie Andrzeja Wolskiego.

Kociewskie Centrum Kultury – dzięki swoim przewodnikom – zaprosiło do darmowego zwiedzania katedry i Muzeum Diecezjalnego. A na stoisku KCK można było zaopatrzyć się m.in. w pamiątki, książki, świece, wyroby papiernicze z serii Gutenberga.

I jeszcze dwie – jakże różne – propozycje programowe. W katedrze świąteczne nieszpory z udziałem pelplinianina śpiewaka operowego Tadeusza Szczeblewskiego, zaś na trasie Klonówka-Pelplin odbył się spływ kajakowy.

Tegoroczne świętowanie Kociewianek i Kociewiaków oraz miłośników Kociewia (na Walnych Plachandrach byli także – co warto zauważyć – Kaszubi) należy zaliczyć do udanych. To nie tylko zasługa pięknej pogody i gościnności gospodarzy, ale przede wszystkim pracy współorganizatorów: Zrzeszeniu

Kaszubsko-Pomorskiemu (przede wszystkim Oddziałowi Kociewskiemu w Zblewie), Miejskiemu Ośrodkowi Kultury w Pelplinie, Kociewskiemu Centrum Kultury w Pelplinie, Parafii katedralnej pw. WNMP w Pelplinie, Diecezji Pelplińskiej oraz Samorządowi Województwa Pomorskiego. Patronatem honorowym to wydarzenie objęli: Marszałek Województwa Pomorskiego Mieczysław Struk, Wojewoda Pomorski Dariusz Drelich, Biskup Pelpliński Ryszard Kasyna, Starosta Tczewski Mirosław Augustyn, Burmistrz Miasta i Gminy Pelplin Mirosław Chyła.

Bogdan Wiśniewski

•